

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 3 juli 2002 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 27 juni 2001 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 juli 2002,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Wegens zijn historische , historische in casu architectuurhistorische waarde:

- als monument:

woonhuis, inrijpoort, dwarsschuur van de voormalige hoeve te Smeermaas, Kluisstraat 20 en 20+, gelegen te

Lanaken (Lanaken), Kluisstraat 20 en 20+

bekend ten kadaster:

Lanaken, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 857NDEEL, 857PDEEL.

Wegens zijn historische , historische in casu architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Voormalige hoeve, gelegen te Smeermaas, Oude Heirbaan 59, gelegen te

Lanaken (Lanaken), Oude Heirbaan 59;

bekend ten kadaster:

Lanaken, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 864LDEEL.

Wegens zijn esthetische, historische en industrieel-archeologische waarde:

- als dorpsgezicht:

Oude Heirbaan 14-22 met park, en Kanaaldijk 26 en 31, met aansluitend gedeelte Zuid-Willemsvaart, gelegen te

Lanaken (Lanaken), Kanaaldijk 26, 31; Kluisstraat 14-18, 20, 20+; Oude Heirbaan 59; bekend ten kadaster:

Lanaken, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 838E, 852B, 853B2, 854F, 857N, 857P, 857R, 864L.

Wegens zijn historische, historische in casu architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Woning, gelegen Kluisstraat 14-18 te Smeermaas, gelegen te

Lanaken (Lanaken), Kluisstraat 14, 16, 18;

bekend ten kadaster:

Lanaken, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 857RDEEL.

Art. 2. De historische waarde van de monumenten wordt als volgt omschreven:

De Romeinse heirbaan van Maastricht naar het N., op de linkeroever van de Maas, was tot de aanleg van de steenweg Maastricht-Maaseik, de enige verkeersweg over land naar het N. Ondanks de vele 19de en 20ste eeuwse ingrepen in de streek - aanleg van nieuwe wegen, de Zuid-Willemsvaart, de ontwikkeling van de O.-rand van het Kempisch plateau tot zware-industriezone, de ontwikkeling van nieuwe woonwijken - bleef het tracé van deze weg in het landschap behouden en groepeerde de oudste bebouwing van de regio. De gebouwen zijn bovendien van belang, omdat ze getuigen van de thans verdwenen landbouwactiviteit in het gebied.

De historische, in casu architectuurhistorische waarde van de monumenten wordt als volgt omschreven :

Pand nr. 20 en 20+ is het woonhuis van een oorspronkelijk gesloten hoevecomplex. Het betreft een 18de eeuwse bakstenen gebouw van zes traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met oorspronkelijk een steilere dakhelling ; rechthoekige muuropeningen in een vlakke, kalkstenen omlijsting.

Links van het woonhuis een 19de eeuwse inrijpoort die haaks aansluit op een monumentale schuur uit 1769 waarvan de helft afgebroken is.

Het pand nrs. 14-18 is een witgekalkt bakstenen gebouw van drie traveeën en twee en een halve bouwlaag onder zadeldak. Het gebouw dateert van ca 1775 en kreeg in de eerste helft van de 19de eeuw een laat-classicistische gevelordonnantie. Haaks hierop werd in de tweede helft van de 19de eeuw een vleugel bijgebouwd.

Pand nr. 59 is het woonhuis van een voormalige, semi-gesloten hoeve. Het betreft een dubbelhuis met laat-classicistische ordonnantie van 1798 met vermoedelijk oudere kern.

De historische waarde van het dorpsgezicht wordt als volgt omschreven :

De historische waarde is die, welke reeds voor de te beschermen monumenten werd omschreven. Hier komt bij dat de elementen aan de Kanaaldijk de aansluitende evolutie van het gebied illustreren. Een eerste belangrijke ontsluiting en het begin van de latere industrialisering van het gebied, was de aanleg van de Zuid-Willemsvaart in 1824-1829. De woningen nr. 26 en 31 van de Kanaaldijk behoren tot de oudste voorbeelden van bebouwing aan het kanaal, gelegen aan het oude jaagpad. De 19de eeuwse ontwikkeling van Kluisstraat 14-18 en de aanleg van het park getuigen van het steeds dalende belang van de landbouwactiviteit.

De **esthetische** waarde van het dorpsgezicht wordt als volgt omschreven:

Door het steeds verminderende belang van de Zuid-Willemsvaart in de tweede helft van deze eeuw, heeft de omgeving ervan een zeer landelijk karakter gekregen, gekenmerkt door de interessante begroeiing, de beplanting van de kanaaldijken en jaagpaden. Ook het park van Kluisstraat 14-18 vormt een belangrijk groen-element. Deze groene zones omkaderen op een schilderachtige wijze de voor bescherming aangeduide gebouwen.

De **industrieel-archeologische** waarde van het dorpsgezicht wordt als volgt omschreven:

De industrieel-archeologische waarde heeft betrekking op het gedeelte van de Zuid-Willemsvaart, dat in het dorpsgezicht werd opgenomen. De aanleg ervan is een zeer vroege (1824-1829) industriële ingreep in een tot dan toe zuiver agrarisch gebied.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing :

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 04 -11- 2002

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN